
Saksbehandler: Annikken Reitan Borgestrand
Arkivsaksnr.: 21/53

Arkiv:

ORIENTERING OM TOLÆRERMODELLEN

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Arkivsak 15/1579: Nyordning spesialundervisning for grunnskolen (K-sak 68/14)

Arkivsak 17/1808: Tolærermodellen – evaluering (K-sak 72/15)

Sammendrag:

Kommunestyret vedtok i K-sak 82/2020 at det skal legges frem en sak som redegjør for utviklingen av tolærermodellen i januar 2021. Redegjørelsen legges fram for kommunestyret til orientering.

Saksutredning:

I forbindelse med K-sak 68/14 besluttet kommunestyret en utprøving av nyordning med spesialundervisning som skulle evalueres i en rapport våren 2015. Denne rapporten ble lagt fram i K-sak 72/15 og kommunestyret besluttet innføring av tolærermodellen. En evaluering av modellen ble lagt fram for kommunestyret i K-sak 65/17. Kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar evalueringsrapporten: Tolærermodell i Øyer til etterretning og gir tilslutning til videreføring og videreutvikling av modellen
2. Kommunestyret er innforståtte med at ordningen forutsetter en økonomisk ramme som gir grunnlag for gjennomføring.

Bakgrunnen for tolærermodellen var et ønske om å fange opp barn og unge med milde fagvansker så tidlig som mulig og ha en modell der man raskt kunne sette inn tiltak der det trengtes. Modellen skulle styrke undervisningstilbudet i norsk, engelsk og matematikk og gikk ut på at grunnbemanningen ble styrket i disse fagene.

Modellen skulle også redusere antall elever med spesialundervisning. I skoleåret 2013/2014 var det ca 9 % av elevene i Øyer som hadde vedtak om spesialundervisning. I utprøvingsåret gikk antall elever med vedtak ned til ca 7 %.

Det var en forutsetning ved innføring av modellen at skolenes økonomiske rammer ikke skulle avvike vesentlig fra 2015.

Vedlagte tabell viser utviklingen i budsjett for skolene fra 2015 – 2020. Korrigert for deflator er skolenes budsjettammer redusert med 4,9 millioner kroner totalt. Antall timer gitt til spesialundervisning har økt fra gjennomsnittlig 16,66 % i 2015 til gjennomsnittlig 20,03 % i

2020. Dette tilsvarer en økt kostnad til spesialundervisning på ca 3,2 millioner kroner. Antall elever er redusert med sju totalt i perioden.

Utvikling budsjett, elevtall og spesialundervisning Solvang skole 2015 - 2020							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Diff. 2015 - 2020
Opprinnelig budsjett	19 845	20 572	20 098	19 884	20 459	21 451	1 606
<i>Korrigert for deflator ca 3% årlig</i>		20 440	21 054	21 685	22 336	22 715	-1 264
Elevtall	254	252	250	255	241	247	-7
Andel elever med spesialundervisning	6,3 %	4,0 %	4,4 %	5,9 %	5,0 %	5,3 %	
Andel timer gitt til spesialundervisning	16,9 %	2,6 %	5,0 %	7,8 %	13,7 %	21,1 %	

Utvikling budsjett, elevtall og spesialundervisning Aurvoll skole 2015 - 2020							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Diff. 2015 - 2020
Opprinnelig budsjett	10 254	10 361	10 573	10 439	10 678	11 430	1 176
<i>Korrigert for deflator ca 3% årlig</i>		10 562	10 878	11 205	11 541	11 887	-457
Elevtall	125	124	127	117	116	108	-17
Andel elever med spesialundervisning	7,2 %	8,1 %	11,0 %	6,0 %	6,9 %	9,3 %	
Andel timer gitt til spesialundervisning	21,2 %	2,5 %	8,3 %	5,3 %	15,9 %	17,9 %	

Utvikling budsjett, elevtall og spesialundervisning Øyer ungdomsskole 2015 - 2020							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Diff. 2015 - 2020
Opprinnelig budsjett	19 918	20 297	19 542	19 387	19 508	19 592	-326
<i>Korrigert for deflator ca 3% årlig</i>		20 516	21 131	21 765	22 418	22 799	-3 207
Elevtall	163	159	168	155	170	180	17
Andel elever med spesialundervisning	8,6 %	11,9 %	15,5 %	18,7 %	14,1 %	13,9 %	
Andel timer gitt til spesialundervisning	11,9 %	12,1 %	19,2 %	16,5 %	16,2 %	21,1 %	

I 2017 vedtok Stortinget å innføre en øvre grense for hvor mange elever det skal være per lærer. Fra høsten 2018 var målet at det i gjennomsnitt skulle være maksimalt 16 elever per lærer i ordinær undervisning på 1. – 4.trinn og maksimalt 21 elever på 5. – 10.trinn. Fra august 2019 ble normen skjerpet til 15 elever på 1. -4.trinn og 20 elever på 5. – 10.trinn. Øyer kommune følger denne lærernormen innenfor de budsjетtrammene som er vedtatt.

I 2018 vedtok Stortingens endringer i Opplæringsloven og friskoleloven som blant annet innebærer at skolene skal sørge for at elever på 1. – 4. årstrinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning, raskt skal få tilbud om intensiv opplæring. Opplæringen kan gis som eneundervisning i en kort periode dersom elevens beste taler for det.

Vurdering:

Det ble ved behandling av kvartalsrapportering i 2017 første gang varslet at tolærerordningen var under press og det ble rapportert om utfordrende å gjennomføre sju timer med tolærer i basisfag. I 2018 hadde barneskolene store utfordringer med å holde budsjетtrammen, tilsvarende var tilfelle i 2019 og i 2020. Lovpålagte oppgaver som spesialundervisning har økt, og dette krever en stor andel av skolenes ressurser.

Det var en forutsetning ved innføring av tolærermodellen at skolenes økonomiske rammer ikke skulle avvike vesentlig fra 2015. Det var i tillegg en forutsetning at andelen spesialundervisning skulle gå ned. Når budsjetttrammene til skolene har gått ned og andelen spesialundervisning har økt er ikke lenger de økonomiske forutsetningene tilstede for at tolærermodellen kan gjennomføres.

Det er kommunestyrets vedtatte økonomiplan og budsjett som gir administrasjonen føringer for arbeidet som gjøres i kommunens virksomheter, inkludert skolene. Når den økonomiske situasjonen blir utfordret vil lovpålagte oppgaver alltid bli prioritert. I dette tilfellet betyr det at kommunedirektøren ikke har sett det mulig å kunne oppfylle intensjonene i kommunestyrets vedtak om tolærermodellen da dette ville vært et klart brudd på kommunestyrets budsjettvedtak.

Kommunedirektøren ser at administrasjonen med fordel kunne vært tydeligere på konsekvensene av skolenes budsjetttrammer.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Kommunestyret tar redegjørelsen knyttet til avvikling av tolærermodellen til orientering.

Ådne Bakke
Kommunedirektør

Annikken Reitan Borgstrand